

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA QUẢN LÝ VĂN HÓA NGHỆ THUẬT

KHOÁ LUẬN CỬ NHÂN QUẢN LÝ VĂN HÓA

CHUYÊN NGÀNH QUẢN LÝ VĂN HÓA NGHỆ THUẬT

**QUẢN LÝ LỄ HỘI RƯỚC CÂY BÔNG XÃ ĐỒNG THỊNH,
HUYỆN SÔNG LÔ, TỈNH VĨNH PHÚC**

Giảng viên hướng dẫn : TS. Phạm Bích Huyền

Sinh viên thực hiện : Nguyễn Thị Kim Oanh

Lớp : Âm nhạc 4

Khóa học : 2011 - 2015

Hà Nội - 2015

LỜI CẢM ƠN

Được sự cho phép của khoa Quản lý văn hóa – Nghệ thuật và sự đồng ý của cô giáo hướng dẫn TS. Phạm Bích Huyền, em đã thực hiện đề tài : *“Nâng cao hiệu quả hoạt động của câu lạc bộ Công Chiêng của người Mường ở xã Tiến Xuân – huyện Thạch Thất – thành phố Hà Nội.”*

Để hoàn thành khóa luận này, em xin chân thành cảm ơn các thầy cô giáo đã tận tình hướng dẫn, giảng dạy trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và rèn luyện ở trường Đại học Văn hóa Hà Nội.

Xin gửi lời cảm ơn sâu sắc tới cô giáo TS. Phạm Bích Huyền đã tận tình, chu đáo hướng dẫn em hoàn thành khóa luận này.

Cảm ơn câu lạc bộ công chiêng của người Mường ở xã Tiến Xuân, cùng các cô chú lãnh đạo trong ủy ban nhân dân xã Tiến Xuân cũng như các cô chú ở trung tâm văn hóa huyện Thạch Thất đã tạo điều kiện giúp đỡ để em trong việc tra cứu, tìm hiểu thông tin tài liệu.

Mặc dù đã có nhiều cố gắng để hoàn thiện khóa luận một cách hoàn chỉnh nhất. Song do hạn chế về kiến thức và kinh nghiệm nên không tránh khỏi những thiếu sót nhất định mà bản thân em chưa thấy được. Em rất mong được sự góp ý của Quý thầy cô giáo và các bạn sinh viên, để khóa luận của em được hoàn chỉnh hơn.

Em xin chân thành cảm ơn!

Hà Nội ngày 3 tháng 4 năm 2015

Sinh viên

Nguyễn Thị Kim Oanh

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	6
Chương 1	10
MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ CÂU LẠC BỘ VÀ KHÁI QUÁT VỀ VĂN HÓA CÔNG CHIÊNG CỦA NGƯỜI MƯỜNG Ở XÃ TIẾN XUÂN, HUYỆN THẠCH THẮT, THÀNH PHỐ HÀ NỘI	10
1.1. Lý luận về quản lý câu lạc bộ	10
<i>1.1.1. Khái niệm câu lạc bộ</i>	10
<i>1.1.2. Chức năng của câu lạc bộ</i>	10
<i>1.1.3. Phương thức hoạt động</i>	11
<i>1.1.4. Các nội dung quản lý câu lạc bộ</i>	11
<i>1.1.5. Nhiệm vụ và quyền hạn của câu lạc bộ</i>	12
1.2. Vài nét về văn hóa Công chiêng của người Mường ở xã Tiến Xuân, huyện Thạch Thắt, thành phố Hà Nội	13
<i>1.2.1. Về điều kiện tự nhiên và xã hội ở xã Tiến Xuân – huyện Thạch Thắt – tp. Hà Nội</i>	13
<i>1.3.1. Đặc điểm dân tộc Mường ở xã Tiến Xuân</i>	18
<i>1.4.1. Không gian văn hóa Công Chiêng của người Mường ở xã Tiến Xuân</i>	22
<i>1.4.2. Công chiêng trong đời sống tinh thần</i>	26
Chương 2	28
THỰC TRẠNG HOẠT ĐỘNG CỦA CÂU LẠC BỘ CÔNG CHIÊNG	28
Ở XÃ TIẾN XUÂN, HUYỆN THẠCH THẮT, THÀNH PHỐ HÀ NỘI	28
2.1. Giới thiệu về câu lạc bộ Công Chiêng ở xã Tiến Xuân – huyện Thạch Thắt – tp. Hà Nội	28
<i>2.1.1. Quá trình hình thành và phát triển của câu lạc bộ</i>	28
<i>2.1.2. Quyết định thành lập</i>	31
<i>2.1.3. Các hoạt động của câu lạc bộ</i>	36

2.2. Thực trạng hoạt động công tác quản lý câu lạc bộ Cồng Chiêng ở xã Tiên Xuân – huyện Thạch Thất – tp. Hà Nội.....	38
2.3.1. <i>Thuận lợi</i>	41
2.3.1. <i>Khó khăn</i>	43
2.3.2. <i>Nguyên nhân</i>	45
Chương 3.....	48
GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ HOẠT ĐỘNG CỦA CÂU LẠC BỘ CỒNG CHIÊNG CỦA NGƯỜI MƯỜNG Ở XÃ TIÊN XUÂN, HUYỆN THẠCH THẮT, THÀNH PHỐ HÀ NỘI.....	48
3.1. Đánh giá văn hóa Cồng Chiêng của dân tộc Mường ở xã Tiên Xuân – huyện Thạch Thất – tp. Hà Nội.....	48
3.1.2. <i>Giá trị nhân văn</i>	49
3.1.3. <i>Giá trị nghệ thuật</i>	50
3.1.4. <i>Giá trị tâm linh</i>	50
3.2. Giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động của câu lạc bộ Cồng Chiêng của người Mường ở xã Tiên Xuân – huyện Thạch Thất – tp. Hà Nội.....	52
3.2.1. <i>Hoàn thiện cơ cấu tổ chức bộ máy quản lý</i>	52
3.2.2. <i>Đẩy mạnh xã hội hóa hoạt động văn hóa</i>	53
3.3.3. <i>Củng cố cơ sở vật chất, cải tiến và duy trì hoạt động</i>	54
3.4. Phối hợp chặt chẽ với các ngành kinh tế - xã hội và giáo dục	55
KẾT LUẬN.....	56
Không gian văn hóa cồng chiêng của người Mường không chỉ là một di sản văn hóa phi vật thể của nhân loại cần được bảo vệ khẩn cấp mà trong đời sống thường nhật cồng chiêng vẫn lặng lẽ trở lại, lặng lẽ lên ngôi như 1 báu vật từng bị quên lãng bởi lớp bụi thời gian. Trải qua bao thăng trầm của lịch sử sức sống tiềm tàng của cồng chiêng vẫn mạnh mẽ, vẫn vươn tới những nét đẹp cao sang, quý phái. trải qua những biến cố thăng trầm lịch sử, có lúc.....	57
Dẫu có nhiều thập kỷ nghệ thuật cồng chiêng bị vùi dập, nhưng phẩm giá của môn nghệ thuật này có sức sống thật lạ thường. Giữ được phẩm giá thanh cao cho nghệ thuật cồng chiêng, là bởi có những con người cầm cồng, đánh chiêng luôn tâm huyết, nhiệt tình lưu lại những gì là vốn có, là truyền thống không muốn mất đi ngay cả trong nhiều năm tháng gian khổ nhất.....	57

Trải qua những biến đổi của lịch sử, hàng 1000 năm tuổi, Cồng chiêng dường như đã chìm vào quên lãng. Trong dòng chảy sôi động của thời đại, nhiều nét đặc sắc của loại hình nghệ thuật này đã và đang đứng trước nhiều thách thức lớn. Với mong muốn bảo tồn nghệ thuật truyền thống, phát triển, đào tạo và dạy nghệ thuật cồng chiêng, phục vụ nhu cầu thưởng thức nghệ thuật của nhân dân quảng bá, giới thiệu với khách quốc tế về môn nghệ thuật đặc sắc của Việt Nam thông qua việc kết hợp văn hoá - nghệ thuật với du lịch đóng góp cho sự phát triển kinh tế - xã hội. Hy vọng tương lai những tinh hoa trong nghệ thuật cồng chiêng sẽ được tiếp nối, quan tâm hơn nữa để bảo tồn và phát triển cũng như mọi hoạt động của Câu lạc bộ cồng chiêng của Tiến Xuân sẽ thực sự là có hiệu quả về sau..... 57

Công tác quản lý câu lạc bộ cồng chiêng của người Mường ở xã Tiến Xuân của xã tiến Xuân nói riêng và ủy ban nhân dân huyện Thạch Thất nói chung cũng đã dốc hết sức lực để duy trì báu vật ấy và ngày càng phát triển hơn để nghệ thuật cồng chiêng sống mãi trong lòng người dân Việt Nam và bè bạn năm châu..... 58

TÀI LIỆU THAM KHẢO 59

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

Hiện nay, khi kinh tế đang trên đà phát triển mạnh, khi xu thế hội nhập và toàn cầu hóa đang diễn ra nhanh chóng thì vấn đề giữ gìn, phát huy bản sắc tinh hoa dân tộc đối với nước ta là vô cùng cần thiết. Điều đó nhằm để khẳng định vị thế của Việt Nam trên các diễn đàn Quốc tế, cũng là khẳng định bề dày văn hóa truyền thống của một dân tộc với hơn 4000 năm lịch sử.

Cố thủ tướng Phạm Văn Đồng đã từng nói: “Văn hóa là sợi chỉ đỏ xuyên suốt toàn bộ lịch sử của dân tộc, nó làm nên sức sống mãnh liệt, giúp cộng đồng dân tộc Việt Nam vượt qua biết bao sóng gió và thác ghềnh tưởng chừng không thể vượt qua để không ngừng phát triển và lớn mạnh”.

Di sản văn hóa là một bộ phận quan trọng góp phần tạo nên diện mạo văn hóa cũng như bản sắc văn hóa dân tộc. Trong thời điểm hiện tại, di sản văn hóa Việt Nam đã thực sự khẳng định được vị trí, vai trò của mình trong đời sống xã hội. Nghị quyết hội nghị Trung ương 5 khóa VIII của Đảng đã xác định 10 nhiệm vụ quan trọng về xây dựng và phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc. Trong đó có nhiệm vụ bảo tồn và phát huy các di sản văn hóa: “Di sản văn hóa là tài sản vô giá, gắn kết cộng đồng dân tộc, là cốt lõi của bản sắc dân tộc, cơ sở để sáng tạo những giá trị mới và giao lưu văn hóa. Hết sức coi trọng bảo tồn, kế thừa, phát huy những giá trị văn hóa truyền thống, văn hóa cách mạng, bao gồm cả văn hóa vật thể và phi vật thể”.

Cùng với kho tàng di sản văn hóa vật thể, kho tàng di sản văn hóa phi vật thể của nước ta cũng vô cùng đa dạng về thể loại, loại hình, phong phú về

nội dung, đặc sắc về nghệ thuật. Nghệ thuật truyền thống là yếu tố tinh thần, yếu tố phi vật thể của văn hóa. Vì vậy nó cần được định hướng sao cho bảo lưu được giá trị riêng có của dân tộc mà vẫn phù hợp với sự phát triển của thời đại. Nghệ thuật Cồng Chiêng cũng là một trong những di sản mang những giá trị văn hóa lớn lao trong đời sống văn hóa người dân Việt nói chung và các đồng bào dân tộc thiểu số nói riêng. Danh tiếng văn hóa Cồng Chiêng đã vượt ra khỏi biên giới quốc gia, trở thành tài sản của nhân loại. Những giá trị đặc sắc của văn hóa cồng chiêng, một bộ phận của di sản và tinh hoa văn hóa Việt Nam được cộng đồng quốc tế biết đến và được tôn vinh. Trong số 43 di sản của 46 quốc gia được UNESCO công nhận là di sản văn hóa phi vật thể của nhân loại đợt 3, công bố ngày 25/11/2005, có văn hóa cồng chiêng Tây nguyên của Việt Nam.

Với người Mường ở xã Tiến Xuân – huyện Thạch Thất – thành phố Hà Nội, văn hóa cồng chiêng là một nét đặc trưng của quê hương trong mỗi độ lễ tiết, xuân về... Câu lạc bộ cồng chiêng của Người Mường ở Tiến Xuân đã và đang khôi phục lại loại hình sinh hoạt văn hóa nghệ thuật này - một di sản văn hóa của Việt Nam và đồng thời góp phần xây dựng phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa”. Chính vì vậy, công tác quản lý của câu lạc bộ cồng chiêng ở Tiến Xuân là vấn đề đang rất cần được quan tâm.

Tìm hiểu về văn hóa cồng chiêng cũng chính là một cách để chúng ta thấy được thực trạng của loại hình nghệ thuật này, cũng như cách thức bảo tồn và duy trì vốn văn hóa cổ không chỉ có giá trị với riêng Tiến Xuân mà còn đối với nền văn hóa dân tộc. Tìm hiểu về đề tài “***Nâng cao hiệu quả hoạt động của câu lạc bộ Cồng Chiêng của người Mường ở xã Tiến Xuân – huyện Thạch Thất – thành phố Hà Nội***” cũng là cách đóng góp một phần của mình vào công tác bảo tồn và giữ gìn không gian văn hóa nghệ thuật này.

Văn hóa công chiêng là một không gian sinh hoạt nghệ thuật, gắn với văn hóa và phong tục của mảnh đất Tiên Xuân. Nghiên cứu đề tài này giúp em không chỉ hiểu biết hơn về văn hóa công chiêng mà còn về chính những con người nơi đây.

2. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của khóa luận là : thực trạng hoạt động của câu lạc bộ Công chiêng của người Mường ở xã Tiên Xuân – huyện Thạch Thất – thành phố Hà Nội.

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu:

Đề tài: *“Nâng cao hiệu quả hoạt động của câu lạc bộ Công Chiêng của người Mường ở xã Tiên Xuân – huyện Thạch Thất – thành phố Hà Nội”* có mục đích chính là: tìm hiểu, nghiên cứu về mảnh đất, tập quán tín ngưỡng của dân tộc Mường ở xã Tiên Xuân – huyện Thạch Thất – Thành phố Hà Nội. và vấn đề quan trọng hơn cả là tìm hiểu thực trạng hoạt động của câu lạc bộ công chiêng của dân tộc Mường ở xã Tiên Xuân – huyện Thạch Thất – Thành phố Hà Nội, để qua đó có định hướng đưa ra các giải pháp cụ thể nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động của câu lạc bộ.

4. Phương pháp nghiên cứu

Để thực hiện đề tài, em đã sử dụng các phương pháp nghiên cứu sau:

- Thu thập và xử lý tài liệu
- Điền dã
- So sánh
- Phỏng vấn
- Phân tích tổng hợp

5. Bố cục khóa luận:

Ngoài phần mở đầu và kết luận, phụ lục và danh mục tham khảo, phần nội dung của khóa luận gồm 3 chương:

Chương 1: Một số vấn đề lý luận về quản lý câu lạc bộ và khái quát về văn hóa Công chiêng của người Mường ở xã Tiến Xuân, huyện Thạch Thất, thành phố Hà Nội.

Chương 2: : Thực trạng hoạt động của câu lạc bộ Công Chiêng ở xã Tiến Xuân, huyện Thạch Thất, tp. Hà Nội.

Chương 3 Giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động của câu lạc bộ Công Chiêng ở xã Tiến Xuân, huyện Thạch Thất, tp. Hà Nội.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đào Duy Anh (1992), *Việt Nam văn hóa sử cương*, Nxb Thành phố Hồ Chí Minh, Thành phố Hồ Chí Minh.
2. Nguyễn Quang Ân (1998), *Việt Nam những thay đổi địa danh và địa giới các đơn vị hành chính 1945 -1997*, Nxb văn hóa thông tin, Hà Nội.
3. Ban chấp hành đảng bộ huyện Thạch Thất (2011), *Lịch sử cách mạng huyện Thạch Thất (1986 – 2010)*, tài liệu lưu hành nội bộ.
4. Ban chấp hành đảng bộ xã Tiến Xuân (1995) , *Lịch sử cách mạng đảng bộ và nhân dân xã Tiến Xuân (1945 – 1986)*, tài liệu lưu hành nội bộ.
5. Ban chấp hành đảng bộ xã Tiến Xuân (2014), *Lịch sử cách mạng đảng bộ và nhân dân xã Tiến Xuân (1986 - 2014)*, tài liệu lưu hành nội bộ.
6. Nguyễn Đăng Duy (1996), *Văn hóa tâm linh*, Nxb Hà Nội, Hà Nội.
7. Hội đồng quốc gia (2002), *Từ điển Bách Khoa Việt Nam*, Nxb từ điển Bách Khoa, Hà Nội.
8. Hội văn nghệ dân gian Việt Nam (2001), *Một thế kỉ sưu tầm nghiên cứu văn hóa, văn nghệ dân gian*, Nxb văn hóa thông tin, Hà Nội.
9. Hội văn nghệ dân gian Việt Nam (2011) , *Văn hóa giao duyên Mường trong tập 1*, Nxb văn hóa dân tộc, Hà Nội.
10. Hội văn nghệ dân gian Việt Nam (2011), *Văn hóa giao duyên Mường trong tập 2*, Nxb văn hóa dân tộc, Hà Nội.
11. Vũ Ngọc Khánh (2004), *Lễ hội trong cộng đồng các dân tộc Việt Nam*, Nxb Văn hóa thông tin, Hà Nội.
12. Vũ Ngọc Khánh, Phạm Minh Thảo, Nguyễn Vũ (2003), *Từ điển văn hóa dân gian*, Nxb văn hóa thông tin, Hà Nội.

13. Lê Thị Thùy Dung (2013), *Văn hóa công chiêng Tây Nguyên của dân tộc Ê – Đê thành phố Buôn Mê Thuột – Đăk Lăk*. Tiểu luận năm 3, trường Đại học Văn hóa Hà Nội, Hà Nội.
14. Nhiều tác giả (2004), *Tây Nguyên – một vùng văn hóa công chiêng*, Viện văn hóa thông tin.
15. Phòng văn hoá thông tin huyện Thạch Thất (2008), *Đề án phát triển đời sống văn hóa của ba xã dân tộc*, tài liệu lưu hành nội bộ.
16. Ủy ban nhân dân xã Tiến Xuân (2014) , *Quyết định thành lập câu lạc bộ công chiêng*, tài liệu lưu hành nội bộ.
17. Trung tâm văn hóa huyện Thạch Thất (2012), *Báo cáo về công tác quản lý các CLB văn hóa nghệ thuật trên địa bàn huyện Thạch Thất*, tài liệu lưu hành nội bộ.
18. Trần Quốc Vượng (1998), *Cơ sở văn hóa Việt Nam*, Nxb giáo dục, Hà Nội.
19. <http://thachthat.gov.com>
20. <http://thethaovanhoa.com.vn>
21. <http://tintuc.xalo.vn>